

”Metsäretkelle kevätluontoon”

AIHE: S3: Lähiympäristön ja sen muutosten havainnointi (OPS 2014)

IKÄLUOKKA: 1. vuosiluokka

TAVOITTEET: Opetuskokonaisuuden tavoitteena on harjaannuttaa oppilaita tunnistamaan ja nimeämään kevään merkkejä luonnossa sekä ymmärtämään kokonaiskuvaa kevään saapumisesta.. Myös varustekasvatus kuuluu osana opetuskokonaisuudelle asetettuihin tavoitteisiin. Projektin tavoitteena on antaa oppilaille lisää valmiuksia ryhmässä toimimiseen, luovaan tekemiseen, leikkiin, toiminnalliseen oppimiseen, ongelmanratkaisuun sekä kokeelliseen työskentelyyn.

TARVIKKEET: Opetuskokonaisuuden aikana tarvittavat kuvat kevään merkeistä, tietokoneen (YouTube), siemenestä kasvamis –leikin ohjeet, (paperista valmistetun karhun ja kanin), luokittelu kortit (eläin-, kasvi- sekä ylimääräisiä kuvia) sekä kevätseurantalomakkeen.

KESTO: 3x30 minuuttia (tästä n.10 min jätetään myöhemmäksi ajankohdaksi)

ESIVALMISTELUT: Ennen opetuskokonaisuuden toteuttamista opettajan täytyy valmistaa kuvakortit kevään merkeistä + (laminointi), valmistaa halutessaan tukemaan oppilaiden mielikuvitusta paperi karhun ja kanin/heijastaa kuvat esimerkiksi tietokoneelta sekä luokittelukortit + (laminointi) jokaiselle n. 3-4 hengen ryhmälle. Lisäksi kevätseurantalomake kannattaa tulostaa etukäteen oppilaille. Opettajan kannattaa myös etukäteen luoda opetuskokonaisuutta kuljettava draamankaari, jonka avulla oppilaiden kanssa kuljetaan tehtävästä toiseen. Myös siemenestä kasvamis –leikin tarina täytyy keksiä.

MILLAISIIN ASIOIHIN ERITYISESTI KIINNITETTÄVÄ HUOMIOITA: Opetuskokonaisuuden toteuttaminen vaatii oppilailta ryhmätyöskentely taitojen kehittymistä sekä omaehtoista työskentely ilman opettajan jatkuvaa kädestä pitämistä ja ohjaamista, joten opettajan kannattaa etukäteen miettiä tarkkaan opetuskokonaisuuden organisointi ja pohtia opetuskokonaisuuden toteuttamisajankohtaa.

KUVAUS TOTEUTUKSESTA: Opetuskokonaisuus toteutetaan sisällä, eli tarkoituksena on toteuttaa ”metsäretki luontoon” mielikuvitteellisesti. Työskentely aloitetaan sillä, että oppilaiden kanssa kokoonnutaan piiriin, jossa opettaja kertoo oppilaille että nyt lähdetään metsäretkelle. Tarkoituksena on, että oppilaiden kanssa keskustellaan minkälainen varustus metsäretkelle täytyy pukea, jonka jälkeen ”puetaan” yhdessä oikeanlainen varustus ylle. Tämän jälkeen opettaja antaa luvan oppilaille

lähteä retkelle kiertelemään luokkaa ja etsimään luokkaan piilotettua kevään merkkejä, ja laittaa soimaan YouTubesta metsämusiikkia. Kun oppilaat ovat löytäneet kaikki kevään merkit luokasta, käydään vielä yhteisesti läpi opetuskeskustelun tavoin minkälaisia asioita lapset löysivät ”metsästä”.

Metsäretki jatkuu kunnes, oppilaat kohtaavat ystävällisen karhun, joka pyytää oppilailta apua. Karhu ei ole koskaan nähnyt miten kukat puhkeavat kukkaan keväällä talviuniensa takia. Leikitään siemenen kasvamis – leikki, jossa opettaja lukee tarinan siitä kuinka kasvit lähtevät kasvamaan siemenestä, oppilaiden tehtävänä on tarinan aikana eläytyä tarinaan olemalla ensin siemeniä maassa ja niin eteenpäin. Opettaja voi näyttää esimerkkiä oppilaille. Tavoitteena on, että oppilas leikin kautta omaksuu siemenen itämisen vaiheet ja näin tieto mahdollisesti piirtyy hänen muistiinsa tarkemmin kuin esimerkiksi kirjasta lukemalla. Karhu kiittää oppilaita avusta ja oppilaiden matka jatkuu, kunnes he kohtaavat kanin. Kanin kevään merkit ovat menneet sekaisin ja tarkoituksena on että opettaja jakaa oppilaille n. 3-4 hengen ryhmille luokittelukortit. Luokittelukorttien ideana on että, oppilaat luokittelisivat kortit eläimiin, kasveihin sekä sellaisiin kortteihin, jotka eivät liity kevääseen. Ryhmä pohtii siis, mitkä a) kuuluvat kevään merkkeihin b) mitkä kuuluvat muihin vuodenaikoihin ja c) järjestävät sanat ja kuvat mielekkäiksi ryhmiksi lattialle. Luokittelukorteissa voi olla sana- sekä kuvakortteja. Lopuksi käydään opettajan johdolla läpi, millaisia ryhmiä saatiin ja mitkä kuvat ja tekstit kuuluvat mihinkin ryhmään. Opettaja toimii käsitteellistäjänä, ellei jollekin ilmiölle tai eliölle ole löytynyt kenenkään ryhmässä nimeä.

Tämän jälkeen oppilaiden kanssa palataan metsäretkeltä takaisin koululle, ja aletaan pohtimaan mihin kenties märät vaatteet tulee riisua ja kuinka ne tulee laittaa paikoilleen. Seuraavaksi oppilaiden kanssa tutustutaan kevätseurantalomakkeeseen. Kevätseurantalomakkeen avulla päästään kiinni oikeaan luontoon, kun käydään oppilaiden kanssa lomakkeen täyttäminen läpi. Kevätseurantalomakkeen täyttäminen jää oppilaille koko kevään kestäväksi kotitehtäväksi, jonka tuloksia voidaan käydä oman opettajan kanssa läpi myöhemmin keväällä. Kun lomaketta käydään läpi, huomioidaan, että kaikki saavat kertoa omista havainnoistaan ja kokemuksistaan kevään merkkien etsimisessä.

LISÄTIETOJA: Opetuskokonaisuuden voisi vaihtoehtoisesti toteuttaa ulkona lähiympäristössä.

LIITTEET: Kevään merkit -seurantamoniste, esimerkkikuvia kevään merkeistä

TEH-TÄ-VÄ			
ET-SI LÄ-HI-YM-PÄ-RIS-TÖS-TÄ-SI VAR-MO-JA KE-VÄÄN MERK-KE-JÄ JA MER-KIT-SE HA-VAIN-NOT TAU-LUK-KOON			
	HA-VAIN-TO-PÄI-VÄ-MÄÄ-RÄ	HA-VAIN-TO-PAIK-KA	LI-SÄ-HA-VAIN-TO-JA
1. LES-KEN-LEH-TI KUK-KII			
2. KOI-VU HII-REN-KOR-VIL-LA			
3. REN-TUK-KA KUK-KII			
4. KE-KO-MUU-RA-HAI-NEN NÄH-TY			
5. LEP-PÄ-KERT-TU LIIK-KEEL-LÄ			
6. NOK-KOS-PER-HO-NEN HE-RÄN-NYT			
7. SI-SI-LIS-KO LIIK-KEEL-LÄ			
8. SAM-MA-KON-KU-TU-A VE-DES-SÄ			
9. VA-RIS KAN-TAA OK-SAA PE-SÄÄN			
10. LOK-KI TUL-LUT			
11. VÄS-TÄ-RÄK-KI MAI-SE-MIS-SA			
12. KE-VÄÄN EN-SIM-MÄI-NEN KI-MA-LAI-NEN			
13. PA-JUN-KIS-SOJA			